

การประยุกต์ใช้วิชาชีพบัญชีเพื่อหาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกร
ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
Applying Accounting Profession to Determine Costs and Returns
of Farmers in Don Khun Huai Subdistrict, Cha-Am District,
Phetchaburi Province

พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์^{1*}, อารีญา รุ่งเจริญ², เกวลิน นิลเขียว³, และ สายสุนีย์ ทองแขก⁴

^{1,2,3,4} คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

E-mail: ¹pimpavee.man@rmutr.ac.th, ²areeya.pat24@gmail.com, ³knilkheiyw@gmail.com,

⁴ssnts26@gmail.com

*Corresponding author, email: pimpavee.man@rmutr.ac.th

Received: Nov 11, 2022 Accepted: Jan 16 2023, Published: Apr 30, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาต้นทุนการทำนาปีนาปรังของเกษตรกรตำบลดอนขุนห้วย 2) ศึกษาผลตอบแทนการทำนาปีนาปรังของเกษตรกรตำบลดอนขุนห้วย และ 3) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการทำนาปีนาปรังของเกษตรกรตำบลดอนขุนห้วย กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน 30 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงและใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ต้นทุนการปลูกข้าวนาปีมีต้นทุนรวมเท่ากับ 3,256 บาทต่อ 1 ไร่ ประกอบด้วย วัสดุุดิบทางตรง 380 บาท ค่าแรงงาน 1,390 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,336 บาท และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 150 บาท ส่วนต้นทุนการปลูกข้าวนาปรังมีต้นทุนรวมเท่ากับ 3,106 บาทต่อ 1 ไร่ ประกอบด้วย วัสดุุดิบทางตรง 350 บาท ค่าแรงงาน 1,220 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,406 บาท และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 130 บาท 2) ผลตอบแทนจากการปลูกข้าวนาปีนาปรังมีผลตอบแทน 3,800 บาทต่อ 1 ไร่ ได้แก่ ข้าวนาปี พันธุ์ข้าวชัยนาท 80 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 เพาะปลูกข้าว 1 ไร่ จะได้ผลผลิตเป็นจำนวน 1,000 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 8.50 บาท ส่วนข้าวนาปรัง พันธุ์ข้าว กข.41 พันธุ์ข้าว กข.61 ปลูกข้าว 1 ไร่ จะได้ผลผลิตเป็นจำนวน 1,000 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 8 บาท และ 3) แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการทำนาปีนาปรัง ได้แก่ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้น การใช้พันธุ์ข้าวเดิม และการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อต่อรองราคาซื้อขายกับกลุ่มพ่อค้าคนกลางหรือการจัดตั้งโรงสีชุมชน

คำสำคัญ: การจัดทำบัญชีต้นทุน, ต้นทุนและผลตอบแทน, การประยุกต์ใช้วิชาชีพบัญชี

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the cost of in-season and off-season rice farming in Don Khun Huai sub-district, 2) study the return of in season and off-season rice farming in Don Khun Huai sub-district, and 3) study the cost management method for in-season and off-season paddy farming in Don Khun Huai sub-district. The sample group in this study was 30 rice farmers. The sample size was determined using a specific sampling method and content analysis was used to analyze the data. The results showed that 1) The cost of in-season rice cultivation has a total of 3,256 baht per 1 rai including 380 baht of direct raw materials, 1,390 baht of labor costs, 1,336 baht of production costs, and 150 baht of selling and administrative expenses. The total cost of off-season rice cultivation is 3,106 baht per 1 rai including 350 baht of direct raw materials 1,220 baht of labor costs, 1,406 baht of production expenses, and 130 baht of selling and administrative expenses. 2) The return from in-season and off-season rice cultivation is 3,800 baht per 1 rai, namely in-season rice, Chainat 80 rice variety, Phitsanulok 2 rice variety with the cultivation of 1 rai yielding 1,000 kilograms for 8.50 baht per kilogram. Whereas planting 1 rai of off-season rice RD.41 rice variety and RD.61 yields 1,000 kilograms of rice for 8 baht per kilogram. 3) Guidelines for cost management of in-season and off-season rice production included increasing the use of organic fertilizers, using the original rice variety, and gathering groups of farmers to negotiate prices with middlemen or setting up community mills.

Keywords: Cost Accounting, Costs and Returns, Application of the accounting

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กลุ่มเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกข้าวที่ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ เห็นได้จากการใช้ต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น สืบเนื่องมาจากการใช้สารเคมีในการผลิตข้าวเป็นส่วนใหญ่ ปัญหาของข้าวที่มีตั้งแต่การผลิต ประสิทธิภาพทางการผลิตที่ต่ำ คุณภาพต่ำเนื่องจากพันธุ์ที่ปลูกไม่เหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก (พรรณวดี ทองแดง, 2556) ปัญหาทางด้านการตลาดและการบริหารจัดการของนโยบายงานภาครัฐ ปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมี เทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนปัญหาด้านการตลาด เป็นปัญหาหนึ่งมาจากการที่ผลผลิตข้าวมีการเก็บเกี่ยวพร้อมกันในระยะเวลาดังนั้น ทำให้เกิดปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ รวมถึงการวางระบบการตลาดที่เหมาะสม ทำให้ราคาข้าวในประเทศถูกกำหนดโดยราคาในตลาดโลก (นิติ นวรัตน์, 2556)

จังหวัดเพชรบุรีเป็นแหล่งผลิตข้าวรายใหญ่แห่งหนึ่งของภาคกลาง มีพื้นที่ที่ใช้ในการเพาะปลูกข้าวปัจจุบัน จำนวน 385,917 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2565) การจำแนกความเหมาะสมและข้อจำกัดของดินสำหรับการปลูกพืชมีศักยภาพสูงถึงปานกลาง ลักษณะดินเป็นดินเหนียวและดินร่วน ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับการปลูกข้าว พืชไร่ พืชผัก และไม้ผลเป็นอย่างมาก เกษตรกรของ

จังหวัดเพชรบุรีก็ยังคงประสบปัญหาในด้านของต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น เป็นผลมาจากการใช้สารเคมีเป็นหลักในการเพาะปลูก ในขณะที่ราคาผลผลิตที่ได้รับตกต่ำรวมถึงจำนวนครั้งที่เพาะปลูกก็ลดลงเช่นกัน (พรณวดี ทองแดง, 2556) การผลิตภาคการเกษตรยังต้องประสบปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น สาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรประสบปัญหาความยากจนเกิดจากการที่เกษตรกรไม่มีการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน จึงทำให้ไม่ทราบว่าการประกอบอาชีพมีต้นทุน ผลตอบแทนการผลิตเท่าใด มีกำไรหรือขาดทุน จึงส่งผลกระทบต่อเกษตรกร (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2563)

การประยุกต์ใช้วิชาชีพบัญชีเป็นการนำระบบบัญชีต้นทุนหรือบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพนำไปประยุกต์ใช้และความสำคัญของการจัดทำบัญชี เพื่อคำนวณหาต้นทุนและผลตอบแทนในการปลูกข้าวนาปีนาปรัง โดยเกษตรกรเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่จัดทำบัญชีและนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการเพาะปลูกตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ปัญหาสำคัญคือเกษตรกรยังมีความรู้และความสามารถไม่เพียงพอในการจัดทำบัญชี อีกทั้งยังไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดทำบัญชีอย่างแท้จริง (ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์, 2554; ปาริชาติ มณีมัย และคณะ, 2561)

จากที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยสนใจศึกษาการประยุกต์ใช้ความรู้ทางบัญชีเพื่อหาต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกร ในตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และหาแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพในการเพาะปลูก คณะผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้อาศัยอยู่ในพื้นที่จึงมีความสนใจในการศึกษาเรื่องดังกล่าวและผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำไปเป็นแนวทางให้กับเกษตรกรที่ปลูกข้าวในจังหวัดบุรีรัมย์ใช้ในการประกอบอาชีพปลูกข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างผลตอบแทนให้มากขึ้น และคาดว่าข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนสำหรับการประกอบอาชีพการปลูกข้าวในอนาคตต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาต้นทุนการทำนาของเกษตรกรตำบลดอนขุนห้วย กรณีศึกษาการทำนาปีนาปรัง
2. ศึกษาผลตอบแทนการทำนาของเกษตรกรตำบลดอนขุนห้วยกรณีศึกษาการทำนาปีนาปรัง
3. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการทำนาปีนาปรังของเกษตรกรตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

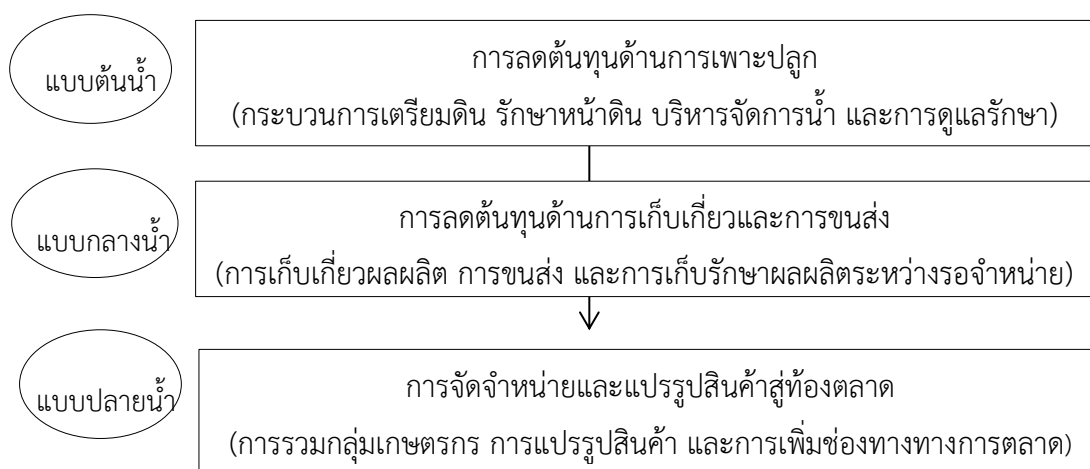
แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทน

ต้นทุนการทำนาข้าวของเกษตรกรที่ปลูกข้าว ในพื้นที่ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีจำนวนผลผลิตทั้งหมดที่ผู้ผลิตได้ต่อหนึ่งรอบการผลิต มีจำนวนผลผลิตทั้งหมดที่ผู้ผลิตได้ต่อหนึ่งรอบการผลิตคิดเฉลี่ยต่อพื้นที่ผลิต และราคาที่ได้รับจากการขายผลผลิต ซึ่งเท่ากับจำนวนผลผลิตทั้งหมดคูณด้วยราคาของผลผลิตที่เกษตรกรขายได้ โดยเอาผลตอบแทนที่ได้จากการผลิตมาวิเคราะห์หาจุดคุ้มทุน ทำให้เกษตรกรได้รับรู้รายได้ค่าใช้จ่าย สามารถบริหารจัดการต้นทุนการผลิตของผลผลิตดังกล่าว ณ ระดับ

ผลผลิตเฉลี่ยต่อครั้งที่ทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต (อรวรรณ ศรีสมพันธ์, 2557) โดยต้นทุน (Cost) เป็นมูลค่าของทรัพยากรที่องค์กรใช้ประโยชน์เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ เช่น ต้นทุนของวัตถุดิบและแรงงาน ที่เกิดขึ้นเพื่อผลิตสินค้าหรือบริการ และเมื่อต้นทุนได้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจแล้วต้นทุนส่วนนั้นจะเปลี่ยนสภาพไปเป็นค่าใช้จ่าย โดยจะนำไปหักจากรายได้ในแต่ละงวดบัญชี ซึ่งเป็นแนวทางที่ทำให้เกษตรกรทราบต้นทุนและผลตอบแทนในแต่ละงวดการผลิต และส่งผลทำให้เกษตรกรมีแนวทางการบริหารจัดการเงินในแต่ละงวดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชาญศักดิ์ ตั้งสันติกุลานนท์, 2560)

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการต้นทุน

การบริหารต้นทุนหรือการจัดการต้นทุน (Cost management) เป็นกระบวนการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ในการสร้างคุณค่าให้กับเกษตรกร โดยเน้นการใช้ต้นทุนในการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรมีความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพนั้น เกษตรกรจำเป็นต้องทราบโครงสร้างต้นทุนของข้าวทั้งในรูปแบบของข้าวนาปีและข้าวนาปรังได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อสามารถบริหารต้นทุนและวางกลยุทธ์ด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการต้นทุนผ่านการบริหารจัดการลดต้นทุนตลอดกระบวนการผลิต โดยกระบวนการลดต้นทุนแบบต้นน้ำคือ การลดต้นทุนด้านการเพาะปลูก กระบวนการลดต้นทุนแบบกลางน้ำคือ การลดต้นทุนด้านการเก็บเกี่ยวและขนส่ง และกระบวนการลดต้นทุนแบบปลายน้ำคือ การจัดจำหน่ายและแปรรูปสินค้าสู่ท้องตลาด (พิมพ์ปิณัฏ มะณีวงศ์, 2563) สามารถอธิบายได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นทุน
ที่มา พิมพ์ปิณัฏ มะณีวงศ์ (2563)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิมพ์ปิณัฏ มะณีวงศ์, นภาพร นาคทิม, สุภาวดี มะณีวงศ์ (2563 : 128) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นทุนและความได้เปรียบทางการแข่งขันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารจัดการต้นทุนที่ต้องมีการบริหารจัดการลดต้นทุนตลอดกระบวนการผลิต ด้วยการลดต้นทุนแบบต้นน้ำ การลดต้นทุนด้านการเพาะปลูก กระบวนการลดต้นทุนแบบกลางน้ำ การลดต้นทุนด้านการเก็บเกี่ยวและขนส่ง และกระบวนการลดต้นทุน

แบบปลายน้ำ การจัดจำหน่ายและแปรรูปสินค้าสู่ท้องตลาด และปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นทุน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการตลาด และด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกตามลำดับ และ 2) การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันมี 4 ประเด็นสำคัญคือ (1) ด้านการเรียนรู้ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนแบบครบวงจร (2) ด้านการจัดการ มีการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรองและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (3) ด้านการผลิต แลกเปลี่ยนปัจจัยการผลิตร่วมกัน และ (4) ด้านการตลาดยกระดับผลิตภัณฑ์เป็นของฝากประจำจังหวัด

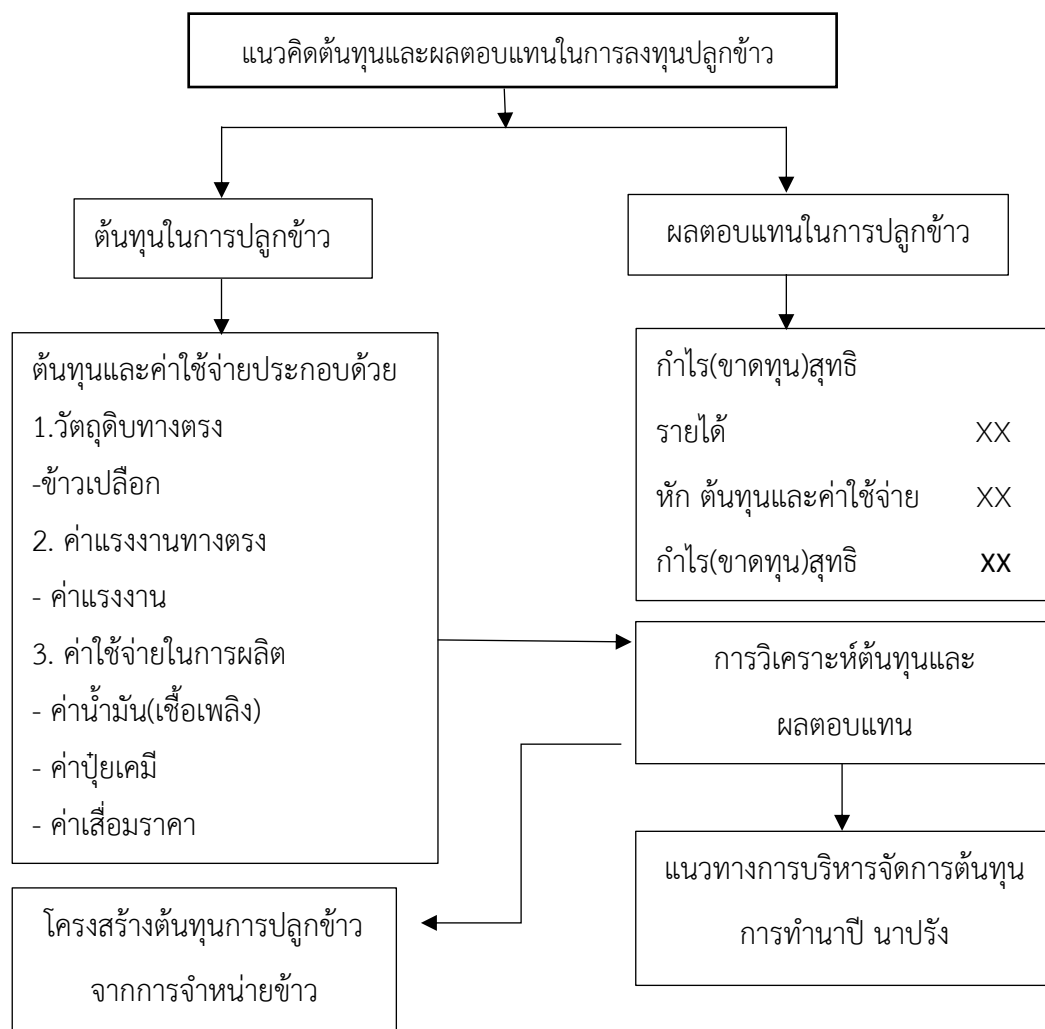
กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ (2560 : 12) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปรัง โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือเกษตรกรที่ปลูกข้าวในพื้นที่ตำบลคำเจริญ อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกข้าวในปีการเพาะปลูก 2559 (เดือนสิงหาคม- ธันวาคม) เฉลี่ยเท่ากับ 8,597.47 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิจากการปลูกข้าวเฉลี่ยไร่ละ 705.54 บาท อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน 8.21% อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย 7.49% อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 7.37% และจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 0.80 ต้นต่อไร่ ต้นทุนการปลูกข้าว ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ต้นทุนค่าวัตถุดิบ คิดเป็นร้อยละ 8.52 ต้นทุนแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 17.61 และต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต คิดเป็นร้อยละ 73.87

ธนา พร้อมมูล (2559 : 19) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกสับปะรด กรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อย ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) การลงทุนปลูกสับปะรดของเกษตรกรรายย่อย ให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับการลงทุนในทุกขนาดของการเพาะปลูก 2) ปัญหาหลักในการปลูกสับปะรดโดยส่วนใหญ่เกิดจากปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมีราคาสูง และน้ำแล้ง 3) การผลิตของไร่ขนาดใหญ่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะมีระยะเวลาคืนทุนเร็ว และมีอัตราผลตอบแทนภายในโครงการสูง เป็นไปตามหลักของการประหยัดขนาด และ 4) ผลการวิเคราะห์ความอ่อนไหวสะท้อนว่าในกรณีที่มียาได้ลดลง 10% หรือต้นทุนเพิ่มขึ้น 10% การลงทุนก็ยังมีมูลค่าต่อการลงทุนในทุกขนาดการเพาะปลูก ในขณะที่ไร่ขนาดใหญ่ยังคงมีผลตอบแทนภายในโครงการสูงที่สุด

สุขใจ ตอนปัญญา (2557 : 12) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลห้วยดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า มีต้นทุนรวมเฉลี่ย 5,083.27 บาทต่อไร่ กำไรสุทธิเฉลี่ย 614 บาทต่อไร่ อัตรากำไรสุทธิต่อทุนร้อยละ 12.08 อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายร้อยละ 10.40 อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (ROI) ร้อยละ 9.16 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) ร้อยละ 34.80 และมีจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 0.55 ต้น ต้นทุนการปลูกข้าวประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบร้อยละ 13 ต้นทุนค่าแรงงานร้อยละ 24 และ ต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิตร้อยละ 63 และพบว่าผลผลิตข้าวต่อไร่ต่ำมากเมื่อเทียบกับต้นทุนเกษตรกรจึงควรหาแนวทางเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่ให้สูงขึ้นเพื่อให้ได้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้น โดยอาจขอคำแนะนำจากเกษตรจังหวัดและการออกไปดูแลนาข้าวอย่างสม่ำเสมอ และพบว่าต้นทุนในการปลูกข้าวสูงมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่าเช่าที่ดิน และค่าจ้างรถเกี่ยวข้าว เกษตรกรอาจลดต้นทุนลงโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี การเว้นช่วงการเพาะปลูกเพื่อปรับสภาพดิน เป็นต้น ส่วนค่าจ้างแรงงานเสนอแนะให้ใช้แรงงานตนเองให้มากขึ้น

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมด้านการลงทุนในการปลูกข้าว การคำนวณต้นทุนการผลิต การคำนวณผลตอบแทนในการปลูกข้าวนาปีนาปรัง สามารถแสดงกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

6. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรผู้ทำนาปีนาปรังในพื้นที่ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ครอบคลุม 3 หมู่บ้านร่องระกำ และหมู่บ้านใหม่พัฒนา จำนวน 30 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ทำนาข้าว ครัวเรือนปีนาปรัง ในอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลตอนขุนห้วย
อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

หมู่ที่	หมู่บ้าน	จำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
2	ร่องระกำ	15
6	ใหม่พัฒนา	15
รวม		30

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้มีการออกแบบผ่านการระดม
องค์ความรู้ทางด้านการบัญชีต้นทุนกับการทำนาปีนาปรัง โดยพิจารณาจากปัจจัยแวดล้อมและการสัมภาษณ์
ปราชญ์ชาวบ้านที่ได้มีการทำนาอยู่แล้วนั้น เพื่อออกแบบและวางโครงสร้างคำถามแบบสัมภาษณ์ซึ่งได้สร้าง
ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะแบบสัมภาษณ์เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเรื่องสายพันธุ์ข้าว จำนวน 7 สายพันธุ์

ตอนที่ 3 เป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกข้าว จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นข้อมูลเรื่องที่ดิน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 5 เป็นแหล่งทุนที่ใช้ จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 6 ต้นทุน จำนวน 2 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงผสม โดยอาศัยการบริหารจัดการที่เหมาะสม
เพื่อให้เกิดความพึงพอใจใน 3 มิติ คือ เวลา (Time) งบประมาณ (Budget) และคุณภาพ (Quality) สามารถ
แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมนักวิจัย เป็นการประชุมนักวิจัย เพื่อวางแผนกิจกรรมในการขับเคลื่อนงานวิจัย
เพื่อให้ได้กิจกรรมที่มีความเหมาะสมและมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย รวมถึงการเตรียม
พื้นที่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ทีมนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย นักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี และเกษตรกรทำนา
ปีนาปรัง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน ด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ (Interview Guide)
เพื่อให้ได้ข้อมูลครบทุกองค์ประกอบ และการสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับสรุปวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนว
ทางการลดต้นทุนการผลิตที่เป็นไปได้ของชุมชน

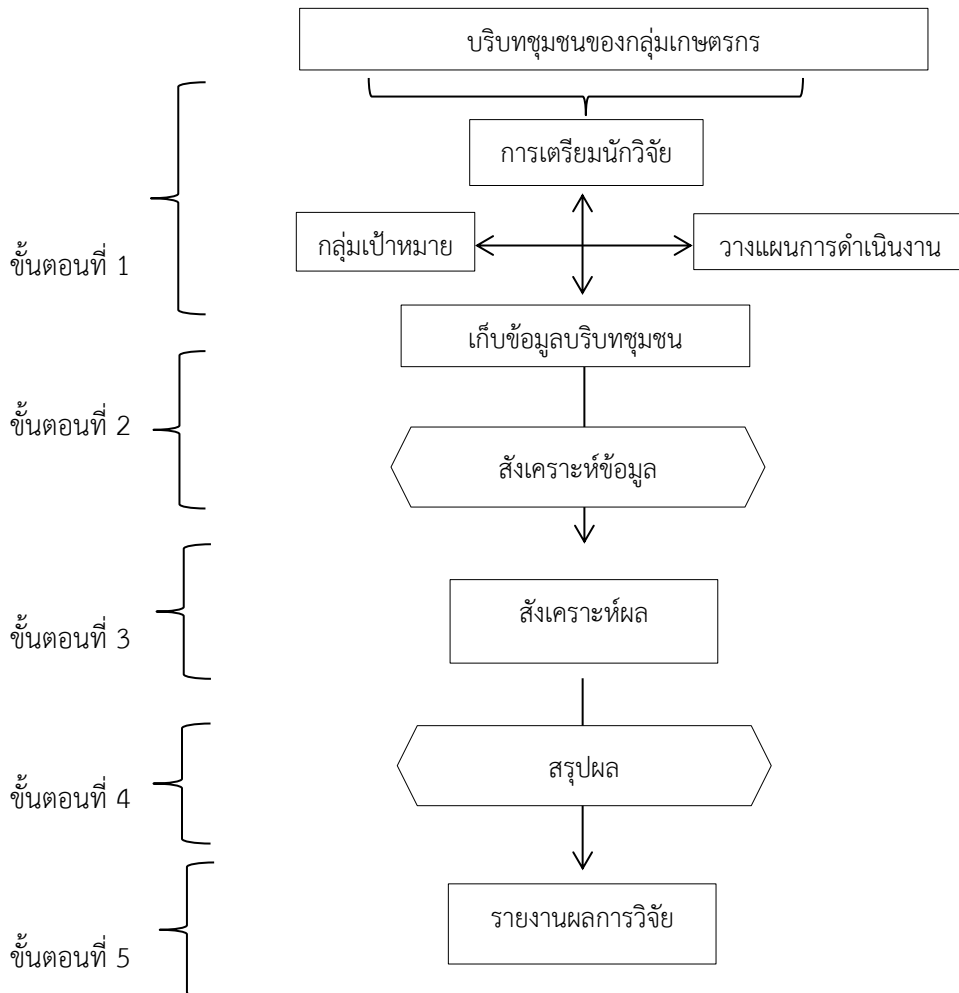
ขั้นตอนที่ 3 การสังเคราะห์ผล โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยายที่ได้จากบทสรุปของ
โครงการวิจัยและข้อค้นพบ

ขั้นตอนที่ 4 สรุปบทเรียนเป็นการสรุปบทเรียนระหว่างนักวิจัย เพื่อวางแผนการคำนวณต้นทุน
และผลตอบแทนการทำนา ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผู้วิจัยก็จะทำการตีความถ้อยคำดังกล่าวโดยอาศัยบริบทของการสนทนามาสนับสนุนการตีความและพรรณนาความ (Description) เป็นการร้อยเรียงถ้อยคำ

ขั้นตอนที่ 5 สรุปผล และการรายงานผลการวิจัย

สามารถสรุปเป็นแผนภาพการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ที่มา ประยุกต์จากพิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์ (2563)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์และการจัดสนทนากลุ่มผู้วิจัยจะใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

4.1 จัดกลุ่มประเด็นข้อความ (Word Grouping) จากการสนทนากลุ่มทำการอธิบายขยายความ (Explanation) โดยเรียบเรียงถ้อยคำขึ้นใหม่จากข้อมูลให้ผู้สนทนากลุ่มให้มาทำการตีความ (Interpretation) บางประโยคหรือบางถ้อยคำที่ผู้สนทนากลุ่มให้มาจำเป็นต้องตีความหรือแปลความหมายแฝง ผู้วิจัยก็จะทำ

การตีความถ้อยคำดังกล่าวโดยอาศัยบริบทของการสนทนาสนับสนุนการตีความและพรรณนาความ (Description) เป็นการร้อยเรียงถ้อยคำ

4.2 คำนวณต้นทุนและผลตอบแทนจากการทำนาปีและนาปรัง และในการพรรณนาเชื่อมโยงแต่ละเนื้อหาหรือเหตุการณ์ให้เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน วิเคราะห์แนวทางการลดต้นทุนการผลิตและสรุปผลนำเสนอตามหลักของการบัญชีต้นทุน

7. ผลการวิจัย

1. ต้นทุนการปลูกข้าว

เกษตรกรแต่ละรายมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับการปลูกข้าวนาปีหรือข้าวนาปรัง พันธุ์ข้าวที่เลือกนำมาใช้ในการปลูกข้าว ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำแนกองค์ประกอบของต้นทุนการปลูกนาปีและนาปรังต่อ 1 ไร่

พันธุ์ข้าวการเพาะปลูก	นาปี				นาปรัง			
	ชัยนาท 80				กข.61			
รายการ	ราคา (บาท)	จำนวน หน่วย	จำนวน วัน	รวม	ราคา (บาท)	จำนวน หน่วย	จำนวน วัน	รวม
วัตถุดิบ:								
วัตถุดิบทางตรง (กระสอบ)	380	1	-	380	350	1	-	350
รวมวัตถุดิบ				380				350
ค่าแรงงาน:								
ค่าแรงงานคนปรับสภาพที่ดิน (ไร่)	700	1	1	700	600	1	1	600
ค่าแรงงานคนหว่านเมล็ดพันธุ์ (ไร่)	70	1	1	70	60	1	1	60
ค่าแรงงานคนบำรุงต้นกล้า (ไร่)	70	1	1	70	60	1	1	60
ค่าแรงงานคนเก็บข้าว	550	1	1	550	500	1	1	500
รวมค่าแรงงาน				1,390				1,220
ค่าใช้จ่ายในการผลิต								
ค่าปุ๋ย 46-0-0 (กิโลกรัม)	1,240	20	-	496	1,350	20	-	540
ค่าปุ๋ย 16-20-0 (กิโลกรัม)	1,240	20	-	496	1,350	20	-	540
ค่าปุ๋ย 15-15-15 (กิโลกรัม)	1,240	10	-	284	1,350	10	-	270
ค่ายากำจัดวัชพืช (มิลลิลิตร)	300	200	-	60	300	200	-	56
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต				1,336				1,406
รวมต้นทุนการผลิต				3,106				2,976

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ มีการเพาะปลูกนาปีมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเป็นเงิน 3,106 บาท ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 380 บาท ค่าแรงงาน 1,390 บาท และค่าใช้จ่ายการผลิต 1,336 บาท การเพาะปลูกนาปรังมีค่าใช้จ่ายในการผลิตเป็นเงิน 2,976 บาท ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 350 บาท ค่าแรงงาน 1,220 บาท ค่าใช้จ่ายการผลิต 1,406 บาท

2. ผลตอบแทนการปลูกข้าว

ข้าวนาปีและนาปรังที่ทำการเก็บเกี่ยวแต่ละพันธุ์ข้าวจะถูกนำไปยังโรงสี เพื่อทำการสีเป็นข้าวขาวต่อไป ซึ่งราคาที่รับซื้อนั้นขึ้นอยู่กับโรงสีเป็นผู้กำหนด โดยข้าวนาปีราคาปัจจุบันคือกิโลกรัมละ 8.50 บาท และข้าวนาปรังราคาปัจจุบันคือกิโลกรัมละ 8 บาท ทำให้ 1 ไร่ มีผลตอบแทนที่ได้จากการจำหน่าย ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลตอบแทนที่ได้รับจากนาปี 1 ไร่ โดยใช้พันธุ์ข้าวชัยนาท

พันธุ์ข้าวการเพาะปลูก	จำนวนผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ (กิโลกรัม)	ราคาที่โรงงานรับซื้อ (บาท)	รายได้จากการขาย	หัก ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	ผลตอบแทนที่ได้รับทั้งสิ้น
ชัยนาท 80	1,000	8.50	8,500	3,256	5,244
พิษณุโลก 2	1,000	8.50	8,500	3,256	5,244
กข.41	1,000	8	8,000	3,106	4,894
กข.61	1,000	8	8,000	3,106	4,894

จากตารางที่ 3 นาปี 1 ไร่ โดยใช้พันธุ์ข้าวชัยนาท 80 พิษณุโลก 2 สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จำนวน 1 ตัน หรือ 1,000 กิโลกรัม มีรายได้จากการขาย 8,500 บาท เมื่อนำมาหักกับต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูก 3,256 บาท ทำให้มีผลตอบแทนทั้งสิ้น 5,244 บาท นาปรัง 1 ไร่ โดยใช้พันธุ์ข้าว กข 41 กข 61 สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จำนวน 1 ตัน หรือ 1,000 กิโลกรัม มีรายได้จากการขาย 8,000 บาท เมื่อนำมาหักกับต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการปลูก 3,106 บาท ทำให้มีผลตอบแทนทั้งสิ้น 4,894 บาท

8. อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การประยุกต์ใช้วิชาชีพบัญชีเพื่อหาดัชนีทุนและผลตอบแทนของเกษตรกร ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ต้นทุนการเพาะปลูกนาปีพันธุ์ข้าวชัยนาท 80 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 มีต้นทุนรวมเท่ากับ 3,256 บาท ต่อ 1 ไร่ และต้นทุนการเพาะปลูกนาปรังพันธุ์ข้าว กข.41 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 มีต้นทุนรวมเท่ากับ 3,256 บาทต่อ 1 ไร่ เนื่องจากนาปีมีต้นทุนการผลิต พันธุ์ข้าวชัยนาท 80 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 380 บาท ค่าแรงงาน 1,390 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,336 บาท และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 150 บาท รวมเป็นเงิน 3,256 บาท ส่วนต้นทุนการผลิตนาปรัง พันธุ์ข้าว กข.41 พันธุ์ข้าว กข.61 ประกอบด้วย วัตถุดิบทางตรง 350 บาท ค่าแรงงาน 1,220 บาท ค่าใช้จ่ายในการผลิต 1,406 บาท และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร 130 บาท รวมเป็นเงิน 3,106 บาท ระยะเวลาในการเพาะปลูกนาปี (สิงหาคม-ธันวาคม) ระยะเวลาในการเพาะปลูกนาปรัง (กุมภาพันธ์- พฤษภาคม) เนื่องจากต้นทุนการเพาะปลูกข้าวนาปีและการเพาะปลูกข้าวนาปรังมีวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต

และค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร มีราคาที่สูงขึ้น จากสภาวะเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรที่ทำนาข้าว ทำให้การบริหารจัดการต้นทุนมีความเสี่ยงสูง จึงต้องบริหารจัดการวางแผนให้ดีในแต่ละงวด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิธาน แสนภักดี และคณะ (2564) พบว่า 1) ต้นทุนในการปลูกข้าวหอมมะลิเฉลี่ยเท่ากับ 4,012.18 บาทต่อไร่ มีกำไรสุทธิ

จากการปลูกข้าวเฉลี่ย 1,092.13 บาทต่อไร่ อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุนร้อยละ 27.22 อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขายร้อยละ 21.40 2) อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน (ROI) ร้อยละ 22.59 และมีจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 0.27 ต้นต่อไร่ ต้นทุนการปลูกข้าวหอมมะลิ ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ต้นทุนค่าวัตถุดิบ ร้อยละ 12.44 ต้นทุนค่าแรงงาน ร้อยละ 36.32 และต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิต ร้อยละ 51.24

2. ผลตอบแทนจากการเพาะปลูกนาปีพันธุ์ข้าวชัยนาท 80 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 มีผลตอบแทน 3,800 บาทต่อ 1 ไร่ และผลตอบแทนจากการเพาะปลูกนาปรังพันธุ์ข้าวข.41 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 ผลตอบแทน 3,800 บาทต่อ 1 ไร่ เนื่องจากนาปีพันธุ์ข้าวชัยนาท 80 พันธุ์ข้าวพิษณุโลก 2 เพาะปลูกข้าว 1 ไร่ จะได้ผลผลิตเป็นจำนวน 1 ตันหรือ 1000 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 8.50 บาท เท่ากับข้าว 1 ไร่ ขายได้ 8,500 บาท และนาปรังพันธุ์ข้าวข.41 พันธุ์ข้าวข.61 เพาะปลูกข้าว 1 ไร่ จะได้ผลผลิตเป็นจำนวน 1 ตันหรือ 1000 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัมละ 8 บาท เท่ากับข้าว 1 ไร่ ขายได้ 8,000 บาท นาปีเมื่อหักต้นทุนแล้วจะมีกำไรจากการขาย 5,244 บาท ส่วนนาปรังเมื่อหักต้นทุนแล้วจะมีกำไรจากการขาย 4,894 บาท เนื่องจากการเพาะปลูกข้าวนาปีและนาปรัง มีผลตอบแทนจากการขายที่มีราคาต่างกัน เพราะผลผลิตที่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของเมล็ดข้าว ซึ่งจะได้ราคาดีก็ต่อเมื่อมีเมล็ดข้าวที่สวย ไม่มีข้าวสีหรือเมล็ดหญ้าปะปนอยู่ที่จะส่งผลทำให้ข้าวมีราคาตลาดต่ำลง เกษตรกรจึงต้องดูแลข้าวเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ (2560 : 12) พบว่า เกษตรกรมีต้นทุนในการปลูกข้าวในปีการเพาะปลูก 2559 (เดือนสิงหาคม- ธันวาคม) เฉลี่ยเท่ากับ 8,597.47 บาท ต่อไร่ มีกำไรสุทธิจากการปลูกข้าวเฉลี่ยไร่ละ 705.54 บาท อัตรากำไรสุทธิต่อต้นทุน 8.21% อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย 7.49% อัตราผลตอบแทน 7.37% และจุดคุ้มทุนอยู่ที่ 0.80 ต้นต่อไร่ ต้นทุนการปลูกข้าว ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ ต้นทุนค่าวัตถุดิบ คิดเป็นร้อยละ 8.52 ต้นทุนแรงงาน คิดเป็นร้อยละ 17.61 และต้นทุนค่าใช้จ่ายการผลิต คิดเป็นร้อยละ 73.87

3. แนวทางการบริหารจัดการต้นทุนการทำนาปีนาปรัง ได้แก่ 1) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้น 2) การใช้พันธุ์ข้าวเดิม และ 3) การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อต่อรองราคาซื้อขาย เนื่องจากเกษตรกรประสบปัญหาในเรื่องการใช้ปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มสูงขึ้นตามมาจึงต้องหาแนวทางการจัดการโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้นแทน เพราะช่วยให้เกษตรกรมีต้นทุนและผลตอบแทนที่มากขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตต่ำลง ทำให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการใช้พันธุ์ข้าวเดิม เพราะมีความทนต่อโรคและสภาพอากาศในปัจจุบัน เมื่อได้ผลผลิตที่มีคุณภาพก็ส่งผลให้เกษตรกรสามารถต่อรองราคาซื้อขายแก่โรงสีได้ และยังได้ผลตอบแทนที่สมเหตุสมผล เพื่อเป็นแนวทางให้เกษตรกรใช้ชีวิตจากการประกอบอาชีพในด้านการเกษตรได้อย่างยั่งยืนและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารต้นทุน ด้านการกำหนดกลยุทธ์มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานด้านลูกค้า เนื่องจากปัจจัยหนึ่งของการสร้างกลยุทธ์ในการแข่งขันก็คือเรื่องของการสร้างจุดแข็งให้กับสินค้า

โดยจุดแข็งที่สำคัญก็คือเรื่องของราคาสินค้าที่เป็นสิ่งจูงใจให้กับลูกค้าเข้ามาซื้อสินค้าในกิจการซึ่งการบริหารต้นทุนที่มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อต้นทุนของสินค้าและราคาสินค้าที่มีโอกาสทำให้ราคาขายต่ำกว่าคู่แข่งและทำให้ลูกค้าเกิดความสนใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิษญา เพิ่มไทย และสรวิชชุ บุญวุฒิ (2557) พบว่า 1) การควบคุมต้นทุนวัตถุดิบอยู่ในระดับร้อยละ 60 ซึ่งมีหลักฐานในการนำวัตถุดิบเก็บไว้ในคลังสินค้า วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตอยู่ในท้องถิ่นที่ประกอบธุรกิจ วัตถุดิบมีจำนวนเพียงพอ และราคาของวัตถุดิบมีการเปลี่ยนแปลงขึ้น-ลงตามสภาพของเศรษฐกิจ 2) การควบคุมต้นทุนแรงงานอยู่ในระดับร้อยละ 62.50 ซึ่งมีการบันทึกข้อมูลเวลาการเข้าทำงานของพนักงาน บันทึกข้อมูลการมาสาย ขาด ลาของพนักงาน การจ่ายค่าแรงงานมีทั้งรายวัน รายเดือน และจ้างเหมา ขึ้นอยู่กับลักษณะงาน คนงานส่วนใหญ่เป็นเครือญาติและคนในพื้นที่ 3) การควบคุมต้นทุนวัสดุอยู่ในระดับร้อยละ 66.25 ซึ่งประกอบด้วย การสั่งซื้อวัสดุ ใช้วิธีการโทรศัพท์สั่งซื้อจากร้านประจำพร้อมบริการส่งสินค้าของผู้ขาย มีการตรวจเช็คคุณภาพและจำนวนวัสดุก่อนรับตรวจ นับปริมาณวัสดุคงเหลือในคลังสินค้าสม่ำเสมอ ใช้วัสดุอย่างคุ้มค่าและประหยัด 4) การควบคุมต้นทุน เครื่องจักร เครื่องมือ อยู่ในระดับร้อยละ 60.00 ประกอบด้วยหลักฐานในการจัดซื้อเครื่องจักร เครื่องมือใหม่ ทดแทนในส่วนที่เสื่อมสภาพหรือหมดอายุการใช้งาน ซื้อวัสดุจากผู้ขายที่มีการรับประกันและบริการหลังขายมีเครื่องจักรสำหรับเปลี่ยนหมุนเวียนใช้ในกรณีที่เครื่องจักรนั้นทำงานหนักเพื่อยืดอายุการทำงานเครื่องจักร และเลือกศูนย์ซ่อมที่มาตรฐาน 5) การควบคุมต้นทุนในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับร้อยละ 72.00 ซึ่งมีการจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของธุรกิจ การหาลูกค้าและตลาดเพื่อกระจายสินค้า การกำหนดราคาสินค้าที่เหมาะสมการควบคุมยอดการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด การมีแผนสำรองการผลิตสินค้าเพิ่มเมื่อตลาดมีความต้องการสูงกว่าปกติ กระบวนการรักษามาตรฐานลูกค้า และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา ปันดี และคณะ (2565) พบว่า 1) การพัฒนากระบวนการจัดการความรู้ (KM) ได้องค์ประกอบของกระบวนการจัดการความรู้ 4 ประการ ได้แก่ 1.1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 1.2) การสกัดความรู้ออกจากตัวคน 1.3) การรวบรวมความรู้และ 1.4) การฝึกฝังความรู้ 2) องค์ความรู้ภูมิปัญญาการแปรรูปข้าวแต่นด้านการผลิตและการลดต้นทุนการผลิต ได้องค์ความรู้ 2 ชุด ได้แก่ 2.1) ภูมิปัญญาจำแนกได้ 3 ระดับ คือ ระดับดำรงชีพ ระดับสร้างรายได้ในครัวเรือน และระดับธุรกิจอุตสาหกรรม 2.2) การผลิตในวงจรธุรกิจจำแนก 2 ระดับ คือระดับอุตสาหกรรมในครัวเรือนและระดับอุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักร 3) ความคิดเห็นต่อกระบวนการจัดการความรู้ โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก ประกอบไปด้วยด้านความรู้ความเข้าใจต่อกระบวนการจัดการความรู้และด้านทัศนคติต่อกระบวนการจัดการความรู้

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ มีดังนี้

1.1 คณะวิจัยได้มีความเข้าใจในการคำนวณต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกร ตำบลดอนขุนห้วย อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี

1.2 เกษตรกรได้รับการคำนวณต้นทุนเบื้องต้น และได้จัดการวางแผนต้นทุนการผลิตของการปลูกข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้รับรู้ข้อมูลเบื้องต้นของการทำการปลูกข้าวว่ามีผลกำไร-ขาดทุน มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นหรือลดลง และสามารถนำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนในรอบระยะเวลาการทำงานต่อไปได้

1.3 กลุ่มเกษตรกรที่ทำการปลูกข้าว มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ได้แก่ รายได้ที่มีมั่นคงแน่นอนในแต่ละเดือน และมีการวางแผนจัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่

2.1 ควรศึกษาการทำเพียงบางส่วนและเพียงตำบล 1 ตำบลในเขตอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องระยะเวลา ซึ่งผลการศึกษาที่ได้อาจจะ เป็นตัวบ่งบอกได้เพียงบางส่วน ซึ่งเกษตรกรสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเบื้องต้นได้อย่างไรก็ตาม ผู้ที่สนใจควรพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบการตัดสินใจ เช่น การตลาด ประสิทธิภาพการผลิต เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 ควรศึกษาในด้านราคาจำหน่ายของปุ๋ยเคมีและยาบำรุงรักษาต่าง ๆ เช่น ฮอร์โมน ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าวัชพืช ควรมีมาตรการในการควบคุมเรื่องราคากำหนดราคาจำหน่ายของพ่อค้าคนกลางต่าง ๆ โดยมีการส่งเสริมให้กรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ ได้มีมาตรการในการตรวจตราราคาสินค้าประเภทดังกล่าวเป็นพิเศษ และมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

2.3 ควรมีการศึกษาถึงแนวทางลดต้นทุนและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ผลิตข้าวเพื่อให้สอดคล้องต่อหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.4 ควรศึกษากระบวนการบริหารจัดการระบบน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรในพื้นที่ รวมถึงพิจารณากรอบระยะเวลาในแต่ละกระบวนการเพาะปลูกข้าว

2.5 ควรเปลี่ยนวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเป็นการสอบถามแบบเชิงลึกอย่างละเอียด เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ครบถ้วน ละเอียด และชัดเจนขึ้น

10. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานโดยโครงการวิจัยมูลฐาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

11. เอกสารอ้างอิง

กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ และคณะ. (2560). ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกข้าวนาปรัง กรณีศึกษา บ้านอี

หมู่ 3 ตำบลคำเจริญ อำเภอดุสิต จังหวัดอุบลราชธานี. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 2. “การวิจัย 4.0 เพื่อการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน” (หน้า 1201-1210). อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชธานี.

ชาญศักดิ์ ตั้งสันติกุลานนท์. (2560) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน. สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565

จาก <https://ms.udru.ac.th/ACresearch/assets/pdf/20200425103017.pdf>.

- ธนาพร พร้อมมูล. (2559). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการปลูกสับปะรด กรณีศึกษาเกษตรกรรายย่อย ตำบลห้วยทรายเหนือ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- นิติ นวรัตน์. (2556). การวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนการปลูกข้าวของกลุ่มเกษตรกร. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2565 จาก <https://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/280/Fulltext.pdf>
- พรรณวดี ทองแดง. (2556). พืชเศรษฐกิจสำคัญ (ข้าว). สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2565 จาก <http://www.phetchaburi.go.th/data/pd/d17.pdf>
- พิชญา เพิ่มไทยและสรันุช บุญวุฒิ. (2558). แนวทางการควบคุมต้นทุนของผู้ประกอบการธุรกิจข้าวแต่นในเขตอำเภอเมืองและอำเภอกะคา จังหวัดลำปาง. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- พิธาน แสนภักดี และคณะ. (2564). ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนปลูกข้าวหอมมะลิของเกษตรกรอำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 7(1), 121-135.
- พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์, นภาพร นาคทิม และสุภาวดี มะณีวงศ์. (2563). ประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นทุนและความได้เปรียบทางการแข่งขันของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี, 15(1), 128-138.
- พิมพ์ปวีณ์ มะณีวงศ์. (2563). การตัดสินใจยอมรับระบบบัญชีต้นทุนประกอบอาชีพกับการเตรียมความพร้อมเพื่อยกระดับศักยภาพของเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน, 26(4), 69-79.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2565). โครงการข้าวนาปี ปีการเพาะปลูก 2565/66 ภาคเหนือ 6 จังหวัด. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2565 จาก <https://www.oae.go.th>.
- สุจิตรา ปันดี, ดุษฎี สีตลวรารักษ์, เกษตร วงศ์อุปราช, อัมเรศ เนตาสีธิ และสิริมาส แก้วกันทา. (2565). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาด้านการผลิตและการลดต้นทุนการผลิตข้าวแต่น อำเภอกะคา จังหวัดลำปาง. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(7), 486-498.
- สุขใจ ตอนปัญญา. (2557). ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวของเกษตรกร หมู่ 5 ตำบลห้วยดง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- อรรพรรณ ศรีโสมพันธ์. (2557). โครงสร้างการผลิตและการตลาดข้าวหอมมะลิไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2565 จาก https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5620046.